

Remiss. Förslag till ändringar för att öka mobiliteten tidigt i den akademiska karriären

Sammanfattande punkter

- Förslaget om att även kunna förena biträdande universitetslektorat ser Region Skåne som mycket positivt. Det är också utmärkt om möjligheten att förena anställning som läkare på ett tidigare stadium än som specialistläkare öppnas upp. Detta befrämjar karriärmöjligheter för forskande personal inom hälso- och sjukvården.
- Det är positivt att det lyfts en möjlighet för framtida förenade tjänster för alla professionsyrken. Detta vore en möjlighet att stärka den kliniska kopplingen för universitetens och högskolornas utbildningar och för att stärka samverkan med till exempel kommuner.
- Region Skåne stöder även förslaget med utökad tidsgräns från fem år till sju år från disputationsdatum till anställning som biträdande universitetslektor. Det ger såväl större möjligheter att rekrytera kliniska forskare som höjer kvaliteten generellt på sökfältet till BUL-tjänster. Tidsrymden harmonierar också bättre med de externa anslagsformer som idag finns för tjänster till unga forskare än den tidigare femårsgränsen.
- Att skapa förenade tjänster med andra arbetsgivare än nuvarande upp-låtna enheter för sjukvård kan vara positivt, men kommer sannolikt att innebära mer komplicerade processer ur ett HR-perspektiv, särskilt då det gäller privata vårdinrättningar. Trots decennier av tillämpning av förenade anställningar mellan Lunds universitet och Region Skåne, finns det fortfarande vissa otydligheter, särskilt i samband med ledigheter/sjukdom etc.
- Det är inte klart *hur* de förslag som presenteras ökar mobiliteten. Det hade varit bra om det förts ett klagörande resonemang om detta i texten.

Angående 4.2 Förenade anställningar ska möjliggöras inom alla sektorer och även för biträdande lektor eller en annan anställning som lärare

Region Skånes tillstyrker förslaget att regleringen i högskolelagen (1992:1434, HL) som avser förenade anställningar i fråga om specifika yrkeskategorier tas bort. Förenade anställningar mellan universitet och hälso- och sjukvården har fungerat bra och bidragit till attraktiva karriärvägar för kliniska forskare

samtidigt som anställningsformen har bidraget till utvecklingen av hälso- och sjukvården genom integrering av forskning med klinisk praktik. Liknande fördelar kan förväntas om förenade anställningar möjliggörs inom alla sektorer.

Region Skåne tillstyrker förslaget att möjliggöra att en anställning som biträdande lektor eller en annan anställning som lärare kan förenas med en anställning i en annan sektor, vilket högskoleförordningen (1993:100, HF) nu endast möjliggör för lektorer och professorer. Detta kommer öka möjligheten att stödja särskilt lovande forskare tidigt i den akademiska karriären – inte minst gällande den relativt svåra perioden mellan avlagd doktorsexamen och docentur.

Region Skåne tillstyrker förslaget att bestämmelserna om den ordning som ska gälla för en anställning och skyldigheten att ge sjukvårdshuvudmännen tillfälle till yttrande tas bort. Dessa bedöms som inte längre nödvändiga och skapar därmed onödig administration.

Angående 5.2 Tidsgränsen för anställning som biträdande lektor ska vara högst fem eller högst sju år från avlagd doktorsexamen

Region Skåne tillstyrker förslaget att varje högskola själv ska få bestämma huruvida tidsgränsen för att en person främst bör komma i fråga för en anställning som biträdande lektor efter avlagd doktorsexamen ska vara högst fem eller högst sju år inom olika ämnesområden. För kliniska forskare som också arbetar kliniskt inom hälso- och sjukvården är meriteringstiden efter avlagd doktorsexamen generellt längre än för postdoktorer med enbart universitetssanställning.

Övriga synpunkter

I Vetenskapsrådets utvärdering av den kliniska forskningens kvalitet vid de regioner som omfattas av ALF-avtalet (ALF-utvärderingen) för 2022 konstateras att kliniska forskare i Sverige har lägre mobilitet under sin karriär, både inom landet och på internationell nivå, än kliniska forskare i andra jämförbara länder. En särskild utmaning är internationella postdoktorala studier som har blivit mindre attraktiva för kliniska forskare under senare år. Denna utveckling är oroväckande då sådana utbyten öppnar möjligheter för lovande kliniska forskare att tidigt i sin akademiska karriär tillskansa sig erfarenheter och utveckla sina akademiska kompetenser i internationella framstående forskningsmiljöer. Internationella postdoktorala studier är därför ett viktigt karriärsteg för lovande kliniska forskare som sedan kan driva excellenta forskningsmiljöer i Sverige. Region Skåne anser att regeringen bör särskilt utreda förslag för att förbättra den internationella mobiliteten för kliniska forskare tidigt i den akademiska karriären.

Övriga synpunkter

Specifika frågeställningar avseende förenade anställningar

Pension

Förenade anställningar mellan Region Skåne och Lunds universitet omfattas av PA 16. Idag finns det avtal/överenskommelser och upparbetade rutiner där pensionskostnaden för den kliniska delen ersätts av sjukvårdshuvudman till universitetet som i sin tur betalar in till SPV. Troligtvis omfattas även anställda inom kommuner av PA 16 och kan hanteras på liknande vis (även om det kan innebära en del merarbete att skriva överenskommelser med var och en av kommunerna som blir berörda). Då det gäller privata aktörer som inte omfattas av PA 16, blir situationen betydligt mer komplex och det framgår inte i remissförslaget hur det är tänkt att lösas.

Arbetsmiljö och arbetsledning

Även då det gäller frågor om arbetsmiljö och arbetsledning kan insynen bli problematisk, framför allt vad avser privata aktörer.

Forskningsresultat

Problem kan uppstå framöver då det gäller ägande av forskningsresultat, beroende på hur befattningarna konstrueras till exempel en eller två tjänster.

En eller två tjänster?

Idag betraktar huvuddelen av de universitet som har läkarutbildning den förenade anställningen som *en* anställning. Delar av betänkandet tyder på en förändring av synsättet och att anställningen framöver bör betraktas som *två* anställningar. I det fall detta är utredarens intentioner och universiteten har att förhålla sig till detta, bör respektive universitet få möjlighet att under lång tid fasa ut nuvarande konstruktion för att inte skapa stora arbetsmiljömässiga problem.

Carl Johan Sonesson
Ordförande

Lars-Åke Rudin
Regiondirektör